

Stockholm 2015-10-28

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning
Konsumentenheten
103 33 STOCKHOLM

Betänkandet (SOU 2015:61) "Ett stärkt konsumentskydd vid telefonförsäljning"

Tidningsutgivarna (TU) har getts tillfälle att yttra sig över rubricerat betänkande och får anföra följande.

1. Inledande synpunkter

TU vill inledningsvis understryka att spärregistret NIX-Telefon i allt väsentligt fungerar bra. Det är en allmänt känd, efterfrågad och uppskattad tjänst.

De problem som finns med telefonförsäljning handlar om ett begränsat antal företag som inte respekterar vare sig NIX-registret eller de lagar som finns. Samtidigt finns det tusentals företag som respekterar NIX-registret och gällande lagstiftning, men som för sin verksamhet också är beroende av att kunna använda telefonförsäljning.

Det är därför angeläget att åtgärder för att kunna ingripa mot det fåtal som missköter sig är väl avgränsade så att de inte får negativa effekter för dem som sköter sig.

2. Behöver NIX-Telefon utvärderas?

TU har principiella invändningar mot att staten granskar och utvärderar det som i grunden är ett egenåtgärdssystem som upprättats av branschen. Överfört till ett annat för TU centralt område, så vore tanken främmande att staten skulle uppdra till en myndighet att utvärdera regelverket för pressetiken eller föreslå ett förstatligande av densamma.

Någon ytterligare utvärdering av NIX-Telefon – utöver den granskning som gjorts inom ramen för utredningen - är under alla omständigheter inte nödvändig. Det gäller i synnerhet som regelverket för NIX-Telefon dessutom ändrats under året – därtill under visst tryck från utredningen – och de ändringarna måste få en chans att hinna ge effekt.

Även om NIX-Telefon som ovan nämnts är väl känt, kan TU instämma i att det kan finnas ett behov av att nå ut till utsatta grupper, liksom att informera om NIX-Telefon på fler språk än svenska.

TU tillstyrker därför förslaget om att ge Konsumentverket i uppdrag att informera om NIX-Telefon till dessa grupper och på flera språk.

3. Tillsyn

Som ovan nämnts är det ett fåtal företag som inte följer den lagstiftning som finns. Desto mer angeläget är det då att det finns en effektiv tillsyn och ett effektivt sanktionssystem.

TU tillstyrker därför utredningens förslag om att Konsumentverket i sin tillsyn ska prioritera överträdelser med anknytning till telefonförsäljning.

4. Opt-in?

Utredningen hade bl a i uppdrag att överväga ett s k opt-in-system, d v s ett krav på samtycke i förväg från konsumenten för att få bli uppringd. En sådan ordning skulle av förklarliga skäl innebära en nedläggning av NIX-registret och av branschens självreglering – och i förlängningen ett förstärkt förhållande av kontrollen över telefonförsäljningen. För de branscher, t ex tidningsbranschen, för vilka telefonförsäljning är en viktig marknadsföringskanal skulle detta slå mycket hårt.

TU välkomnar mot den bakgrunden utredningens ställningstagande om att upprätthålla den nuvarande ordningen med ett opt-out-system.

5. Skriftlig bekräftelse

Utredningen föreslår däremot att det ska införas ett generellt skriftlighetskrav vid telefonförsäljning till konsumenterna.

TU avstyrker det förslaget bestämt.

Ett skriftlighetskrav skulle få stora konsekvenser för de seriösa företag som i dag följer gällande lagstiftning och respekterar NIX-registret och som har telefonen som en viktig affärskanal. Handelsutredningsinstitutet (HUI) har beräknat att ett sådant krav skulle leda till ett försäljningsbortfall på mer än 30 %. Samtidigt skulle de administrativa kostnaderna öka.

För flertalet konsumenterna skulle en sådan ordning sannolikt uppfattas som krånglig och försvårande och det kan därtill ifrågasättas om den avsedda effekten – att komma till rätta med det fåtal oseriösa aktörer som finns på marknaden – skulle uppnås.

Förslaget är m a o ett typexempel på det som anfördes inledningsvis om risken med att ta till åtgärder för att försöka komma åt en liten grupp aktörer som får negativa effekter för den stora grupp som sköter sig.

Tidnings- och tidskriftsbranschen är exempel på en bransch där de problem som föranlett utredningsförslaget över huvud taget inte finns. Däremot skulle vi som bransch drabbas mycket hårt av förslaget.

TU noterar här att en fråga som särskilt har diskuterats i betänkandet (s 188 ff) är om ett undantag från skriftlighetskravet, på samma sätt som i Norge, bör göras för just tidningar och tidskrifter.

Det finns naturligtvis en anledning till att man i Norge gjort detta undantag. Samma skäl finns för ett motsvarande undantag i Sverige (för det fall man inte helt avstår från ett skriftlighetskrav, vilket TU i första hand förordar).

För det första berör det en av det allmänna, t ex genom reducerad moms, erkänd och viktig tidnings- och tidskriftsbransch.

För det andra är det en fråga som just av de skäl som anføres i betänkandet särskilt har diskuterats i Norge där man de facto har genomfört detta som ett undantag från skriftlighetskravet för just tidningar och tidskrifter.

Det anføres här i betänkandet (s 189 ff) att det är fråga *"om en bransch där telefonsförsäljning sedan länge har en stor betydelse och det finns ett intresse av nyhetsförmedling och allmänpolitisk opinionsbildning"*.

För det tredje är ett beslut i denna fråga en del av den samlade mediepolitiken. Det är m a o inte en isolerad konsument- eller finanspolitisk fråga utan något som måste sättas in i ett vidare medie- och kulturpolitiskt sammanhang.

Och för det fjärde är, åter igen, de problem med telemarketing som redovisats inget som ö h t har med tidnings- eller tidskriftsbranschen att göra.

Sammanfattningsvis avstyrker TU därför utredningens förslag. Skulle förslaget ändå genomföras förordar TU att ett undantag görs för tidningar och tidskrifter.

Vänliga hälsningar

TU

Per Hultengård
Chefsjurist